

ROSKILDE TRYKKER

Højhuse og letbane i Roskilde?

Oplæg til et AT forløb

ROSKILDE TRYKKER

Oplæg til et AT forløb

Ny kommuneplan

Lige nu arbejder Roskilde kommune med den kommende kommuneplan, som blandt andet handler om byfortætning i Roskilde midtby. I forbindelse med udarbejdelsen af en byfortætningsstrategi ønsker vi, at se hvordan byen bliver brugt af de unge. For os er det relevant at inddrage Roskilde Gymnasium, da gymnasiet er centralt placeret i byen. Vi antager derfor også, at eleverne er vant til at bruge byen og har en holdning til, hvor den fungerer og hvor den ikke fungerer.

Ved at inddrage de unge kan vi se, om vi har overset nogen kvaliteter og muligheder i Roskilde. Samtidig vil vi gerne skabe interesse blandt ungdommen for, hvad det vil sige at udvikle og planlægge en by.

Det er tæt på

Byen er tæt på – og forslaget til AT forløbet tager afsæt i den by eleverne færdes i og bruger til daglig. Foruden at være et spændende emne i undervisningen, vil de færdige opgaver måske kunne ses i den videre udvikling af Roskilde by. Forløbet er en del af en større borgerinddragselsesproces, hvor en række deltagere skal medvirke i en workshop. Resultaterne af gymnasiets opgaver og workshoppen bliver vist til resten af Roskildes brugere.

Tidsramme

AT forløbet skal være færdigt til efterårsferien, så det kan indgå i den kommende kommuneplan. Vi ved at det er kort varsel, men vi mener at det kan blive et spændende forløb for eleverne. For kommunens vedkommende kan vi måske komme til at se nogle muligheder vi ellers ikke ser i vores nuværende arbejde med udvikling af byen, og som ellers ikke vil komme med i den nye kommuneplan. For elevernes vedkommende vil de komme til at se deres by og forstå mekanismerne i byens liv på en ny måde.

Fagligt bredt AT forløb

Vi mener, at AT forløbet kan favne bredt. Nedenfor er forslag til nogle relevante fag og forslag til indfaldsvinkler. På separate ark beskrives fagene med forslag til opgaven. Vi mener at fagene til en hver tid kan arbejde sammen om forløbet. Det er naturligvis op til de enkelte lærere at tilrettelægge forløbet. Vi stiller gerne ekspertise, materiale og oplæg til rådighed. Samtidig tager vi gerne en snak med de enkelte lærere, hvis det kan hjælpe med at tilrette lægge AT forløbet.

Relevante fag der kan berøres af projektet:

Idræt:	Hvordan bevæger man sig i Roskilde midtby?
Samfundsfag:	Demokrati i Roskilde – hvem bestemmer og hvordan?
Billedkunst:	Hvordan fremstiller man Roskilde og mulighederne visuelt?
Dansk:	Hvordan formulerer man en vision?
Geografi:	Hvad har byudvikling betydet for Roskilde og dem der bor i byen?
Fysik:	Kan højhuse gavne miljøet?

ROSKILDE TRYKKER

Idræt

Byen er mere end huse, veje og biler

Byens udseende påvirker den måde du bevæger dig på. Her kan føles snævert og få dig til at gå hurtigt. Her kan være parkagtigt og få dig til at sidde ned og slappe af. Der kan også være en fristende kant der får dit skateboard til at lave kunster eller får dig til at gå på line. Du kan få lyst til at cykle eller gå – eller tage bussen. Alt dette afhænger af hvor i byen du er og hvordan den ser ud og påvirker dig. Det er det, man kan kalde byens rum. Byen rum påvirker den måde du bevæger dig på og den måde du opfatter byen.

I idræt kan I beskæftige jer med hvordan byrummet påvirker lysten til at bevæge sig. Opfordrer den til spontan leg på skateboard, til at gå eller tage cyklen? Hvis I kan bevæge jer på forskellige måder får det så byen til at blive bedre at være i? Kan bevægelselementer være med til at gøre byen sjovere at opleve?

Forslag til opgave:

Hvordan bevæger du/I jer i midtbyen? Hvordan kunne du/I tænke jer at bevæge jer i byen? Skal der nogle ændringer til for at gøre det mere spændende at bevæge sig i byen?

ROSKILDE TRYKKER

Samfundsfag

Byens nye huse, pladser og gader kommer ikke af sig selv

Der er nogen, der bestemmer hvad der må være i byen. Det er en nøje bestemt vurdering af, hvad der er godt for hele byen. Selvom din nabo synes det er godt at have et supermarked rundt om hjørnet, er det ikke sikkert, at det for byen som helhed er en god løsning.

Beslutningen om hvordan byen skal udvikle sig er et resultat af et større politisk system.

De folkevalgte politikere har beslutningsmagten. På byrådsmøder og seminarer diskuterer politikerne forskellige emner – herunder byplanlægning. Deres ideer bliver sendt til embedsmænd som bearbejder dem og gør dem virkelige. Embedsmændene kan også komme med forslag til hvad de mener, skal tages op af byrådet. Uanset hvilken vej emnerne kommer, er det altid byrådet der tager den endelige beslutning.

Embedsmændene har forskellige muligheder for at vurdere, om det de arbejder med, kan finde indpas hos politikerne og dem der bor i byen. Oftest er borgerne de vigtigste i beslutningsprocessen, da det er hos dem stemmerne ligger. Derfor holder planafdelingen gerne borgermøder, taler med borgerne eller laver workshops og specielle forløb for at forhøre sig blandt borgerne i byen. I er blandt andet med i et specielt forløb.

Forslag til opgave:

Hvordan hænger kommunens politiske system sammen? Kunne du/I tænke jer nogen forbedringer i det politiske system? Kan I forestille jer bedre og mere effektive måder at inddrage Roskildes brugere?

stemmeseddel
Byrådet

Hilsen forvaltningen
og måske borgerne -
ja det ved vi jo ikke

ROSKILDE TRYKKER

Billedkunst/media

Det er nemt nok at se hvordan byen ser ud

Det er også nemt at tænke sig til, hvad der er godt for byen. Det er straks meget mere interessant at finde ud af hvordan, man illustrerer hvad man ser og hvad man ønsker. Hvor præcist er præcist? Behøver man vise bygninger med samtlige vinduer, eller kan man vise bygninger og afstande på andre måder? Hvordan viser man rummet mellem husene? Kan det males, formes i ler, filmes eller fotograferes for derefter at blive manipuleret?

Forslag til opgave:

Vis kort hvordan du/i ser Roskilde. Vis Roskildes Muligheder. Vis hvordan du/i gerne vil have den til at se ud. I kan vælge at vise udsnit af bykernen eller vise hele bykernen. I kan også nøjes med at beskæftige jer med udvalgte pladser, bygninger eller noget helt tredje.

ROSKILDE TRYKKER

Dansk

Byen udvikler sig ikke uhæmmet

Lige som der er nogen der former byen med veje og huse, nogen der bevæger sig i byen og nogen der bestemmer over byen, så bygger en by i almindelighed på en vision. Visioner bruges til at støtte forskellige politiske emner fx sundhedspleje, skoler og som i denne opgave – byplanlægning. Kommunens forskellige politikker er midlet for at opnå den overordnede vision.

Roskilde kommunes vision er at kommunen skal "udvikle sig til en stærk og markant kommune, hvor borgerne er i centrum. Visionen lægger bl.a. vægt på, at Roskilde skal formes af et rigt kultur-, forenings- og idrætsliv med aktiviteter for alle aldre. Borgere skal have mulighed for et sundt liv, og Roskilde skal have et varieret erhvervsliv, hvor uddannelsesinstitutioner og viden er et vigtigt aktiv."

(Citat Roskilde kommunes hjemmeside)

I denne opgave er fokus på byudvikling i Roskildes bykerne – et fokus som er lagt an i vores nuværende kommuneplan og i planstrategien der ligger forud for den kommende kommuneplan. Planstrategien bygger på en vision om hvordan byen skal se ud i 2030.

Visionen er et stærkt redskab at arbejde efter. Alt efter hvor præcis visionen er, så bliver det arbejde kommunens embedsmænd udfører også mere præcist. Jo mere præcis visionen er, jo nemmere bliver det også for byens brugere at følge med i udviklingen og forstå den udvikling der sker i byen, om det så er på ældre, sundheds eller kultur området.

Visionen i planstrategien kan helt sikkert underbygges af en vision for bymidten. En vision der kan vise vej og udpege hvor vi skal gøre en ekstra indsats og hvad der er vigtigt for bymidten.

Forslag til opgave:

Læs i den nuværende planstrategi, herunder visionen. Formuler en ny vision kun for Roskilde bymidte. Den kan beskrive hvordan bymidten skal se ud, hvem skal bo der, hvem der skal bruge byen, hvad skal man lave i byen og hvordan skal man bevæge sig. Der er mange andre emner som kan tages op eller undlades i en vision. I kan muligvis få inspiration til indholdet fra de andre gruppers arbejde.

Vision kommer fra det latinske visio = syn eller drømmesyn

Vision = Erklæring som beskriver, hvorledes virksomheden ønsker at fremstå og blive opfattet i fremtiden.

Visionen er det ønskede og forestillede billede, som vi har om vores organisation i fremtiden – der hvor vi ser os selv i fremtiden, når vi drømmer om vores ønskeposition. Visionen fortæller os og vores samarbejdspartnere, hvor vi gerne vil hen, i hvilken retning vi arbejder og indirekte – hvad vi evt. gerne vil lave om på, for at nå dertil. En vision skal være kort og klart formuleret for at fungere som en stærk fælles retning for hele organisationen. Visionen kan med fordel illustreres med et eller flere billeder. Og visionen kan understøttes af historier om, hvordan man ser fremtiden. Ideen i at formulere en vision er at have noget at stræbe efter, så formuleringen må indeholde noget efterstræbelsesværdigt, der ikke er opfyldt i dag. Ofte anvendes formuleringer om at være først eller bedst i en vision, fordi dette virkelig kan være noget at stræbe efter for en organisation. Det giver næppe mange energi at stræbe efter at være middelmådig!!

Kilde: Statens Center for Kompetence- og Kvalitetsudvikling

ROSKILDE TRYKKER

Geografi

Byudvikling er noget der påvirker alle

Vi bliver påvirkede af det kvarter vi bor i og hvordan vores kvarter hænger sammen med resten af byen eller naboerne. Det afføder en særlig måde at opføre sig på, fordi strukturen lægger op til enten altid at blive hjemme eller tage ind til byen - bruge cykel, bus eller bil.

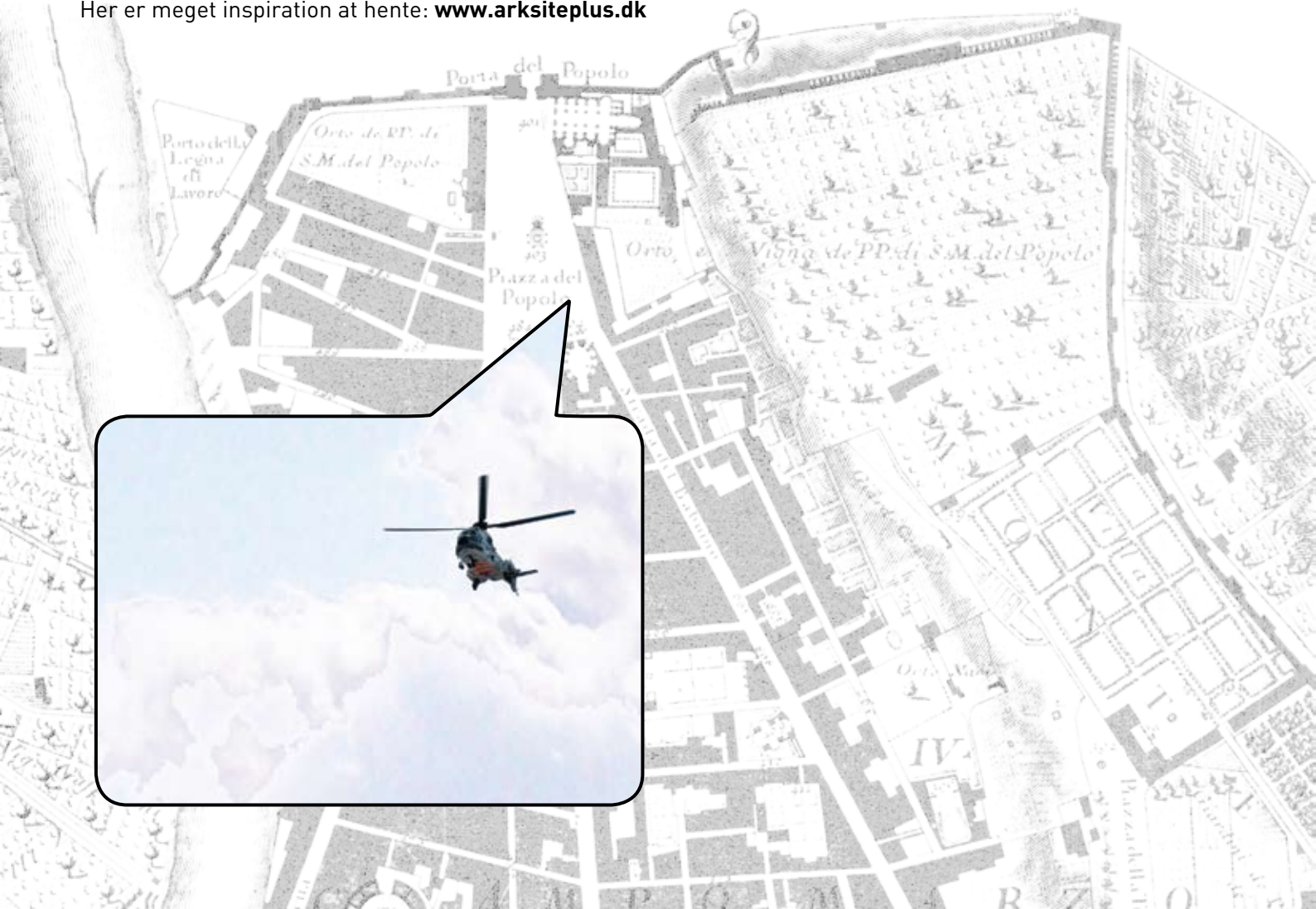
Hvis man koncentrerer byudvikling i Roskildes bykerne og udvikler den, har vi en teori om at man tiltrækker en vis type mennesker og opfordrer til at særlig livsstil. Samtidig er det vores påstand at det vil mindske behovet for at komme rundt i bil, når man flytter tættere på kollektiv transport og butikker. Vi mener også det vil betyde en hel del for miljøet, da vi holder store rekreative naturområder fri for byudvikling med parcelhuse. Når der er kortere til tingene, er man også mere tilbøjelig til at tage cyklen eller gå. Det er også bedre for den generelle sundhed og for dem som bor i Roskilde. Samtidig er det godt for miljøet hvis der kører færre biler og knallerter på vejene.

I forbindelse med fortætningsstrategien vil vi gerne få flere beboere ind i bymidten. Samtidig ønsker vi at man lader bilen stå og tage bussen eller cyklen ind til bymidten. Vi vil lave bedre kollektiv transport, så vi kan ændre den dårlige udvikling med biler på vejene. Vi vil gøre det sundhedsfremmende at ændre byudviklingen i Roskilde.

Forslag til opgave:

Hvordan påvirker Roskilde som den er i dag brugen af midtbyen og hvorfor? Kan I forestille jer noget der kan fremme brugen af midtbyen og mindske motortrafikken, og dermed forbedre miljøet?

Her er meget inspiration at hente: www.arksiteplus.dk

ROSKILDE TRYKKER

Fysik

Der er penge i at bygge højt

Men der er måske også besparelser på klima og miljø ved at bygge højt. Når vi giver lov til at bygge nyt i Roskilde bykerne er det til dels for at gøre den smukkere, men også for at tage hensyn til luftmiljøet og naturen. Det er ingen hemmelighed, at når man bygger højhuse, så er der mere plads til marker og parker. Vi vil udskifte parkeringspladser med parkeringshuse, pladser og nye bygninger. Vi vil have folk til at tage bussen eller cyklen til byen, og vi vil have færre biler i gaderne.

Når vi skal bygge flere huse i Roskilde bymidte, mener vi det er vigtigt at kigge på om der kan være tale om højhuse. I Roskildes forstand er det ikke sandsynligt at vi skriver 25 etager – nærmere 3-8 etager. Uanset højde giver bygninger nogle klimamæssige udfordringer. Højhuse er en helt særlig disciplin, fordi det er meget komplekst at bygge i højden. Vi kan rigtig godt tænke os at finde ud af de klimamæssige følger ved at indpasse 8 etagers bygninger (eller højere) i bykernen. Vi vil gerne se på både indendørs klima og udendørs lokalklima.

Indeklimamæssigt kan man arbejde med fornuftig naturlig ventilation og temperaturregulering. Udendørs kan man kigge på lokalklimaet, da højhuse skaber turbulens. Det er relevant at kigge på om det er muligt at udforme et højhus så der ikke kommer nævneværdig turbulens omkring det.

Forslag til opgave:

Opgaven kan være at finde to optimale bygningsforme.

En der har et optimalt indeklima med naturlig ventilation og temperaturstyring.

En anden som i forbindelse med en plads i Roskilde har en form der skaber mindst mulig turbulens, så det bliver behageligt at opholde sig i nærheden.

Begge forsøg kan laves med skalamodeller med op til 8/10 etagers højde – gerne fra konkrete steder i Roskilde bymidte. Man kan i forbindelse med begge opgaver se på om der er optimale højder.

Her er meget inspiration at hente: <http://subexpo.blogspot.com/>

